

SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények címzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Évesre . . . 16 frt. Negyedévre . . . 4 frt.
Félévre . . . 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy ccentimetryi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok érkezővezényben részstínek. Reclam sora: 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A diadal.

Előbb-utóbb be kell következni, van igazság e földön és e nemzetnek élet van ígérve; az a kitartó küzdelem, melylyel a függetlenségi párt már több, mint három hónap óta vélelmezi a nemzet alkotmányát a megalapított önkormányzat megsemmisítésére, megteremtette a maga győzelmeit; a nemzet pedig lélegzetét visszafogva a küzdelem végeredményét, s hála szemmel tekint azokra a bajnokokra, kik e harcban diadalmasan nyomonkultak előre a zászlóval, melyet eredetesen multunk szent tradíciói adtak kezükbe.

A diadal rézünkön lesz: a közgazdasági javaslat törvényre nem ritkán, a szabadelvűnek hirdett kormányt az ártomány, Szapáry pedig az év szontagságos kormányzásának letűnik a küzdőtérrel oda, a hol lehetőségek képest talán több szolgálatot tehet a hazának, mint miniszteri állásában, melybe amugy is érdemetlenül cseppent.

Ez a három dolog az, a mi a függetlenségi párt odaadó küzdelmének eredménye.

Szapáry gróf sarokba szorult, pártján sokan zugolódnak tapintatlan elhatározás ellen, és így még jobban kioldorodnak azok a frakciók, melyek a kormánypartban kétségbevonhatatlannak látnak, s a melyeknek intrikái a hozzájárulnak a kabinet állásának meggyöngyítéséhez. A Tisza-klikk a maradványát, s dolgozik keményen, Szilágyi emberei is közönyösen nézik Szapáry működését, azoknak pedig, a kik csupa opportunizmusból támogatják a mostani kabinetet, tökéletesen mindegy, akár Szapáry, akár Tisza, Csáky vagy Szógyény ül is a miniszterelnöki széken. Csak kormány kell nekik, mely kielégítse érdekeiket azért, hogy azt támogatják.

Szapáry most a megoldás három módusa között választhat, de mind a három állásába kerül s nincs kibúvó ajtója semerre sem.

Először folytathatja a vitát, a mely hogy meddig fog tartani, annak csak a függetlenségi párt a megmondhatója. Ez tehát meghaladott álláspont, mely meg van már oldva azzal a biztos tényvel, hogy a javaslat törvényerőre nem fog emelkedni.

Másodszor elnapolhatja a vitát. Ezzel azonban ismét nem ért el semmit, mert a függetlenségi párt akcióját megint megkezdi, éppen úgy, mint ha meg sem szakították volna, tehát erre nézve is az első eset áll fenn.

Hátra van végül a legerőszakosabb mód, a mit alkalmazhat: a parlament feloszlata. De bukását ezzel még a legkevésbé sem odázza el, mert köztudomású, hogy a nemzet véleménye már a javaslat tárgyalása óta ellene fordult s a választásoknál bizvást megfogadja magát azért a törvénytelen ségért, melyet a kormány a választók ellen elkövetett akkor, midőn az országgyűlés ötödik ülészakában tárgyalat olyan törvényjavaslatot, melyre a választóktól madatúmot nem nyert, s mely az ország polgárainak meggyőződésével merőben ellenkezik.

Más útja nincs Szapárynak, mint ez a három; de ezek mindegyike megszerzi neki azt a nyugodalmat, a melyért ugyan nem áhitozik, mert szereti állását, de a melyet régi sokoldalú áldatlan köztevékenysége után méltán megérdemel. Most már igazán minden volt ez az universal genie, a mostaninál pedig magasabb állást úgy sem kaphat olyan, a melyben nagy ambíciója érvényesülhetne — pihenni fog tehát, lesz belőle főrendiházi elnök, s ott a közpályán szerzett babérain, elálmélkodhatik majd miniszterelnöki esztendőjének pünkösdi királysága fölött.

A függetlenségi párt pedig küzdve, tovább, hogy újabb állásba a mostanihoz hasonló merényleteknek és megvalósítsa azokat a szent célokat, melyeket zászlójára kitűzött.

tanihoz hasonló merényleteknek és megvalósítsa azokat a szent célokat, melyeket zászlójára kitűzött.

A király a német színház ügyéről. Az „E-s” bécsi tudósítója a következőket táviratozza. „A király élénk figyelemmel kísérte a nyilvánosságra került felségfolyamodás ügyét. Rendkívül felháborította az a nyilatkozat, melylyel Kochmeister báró meintegetni akarta a famózus ügyben való szereplését s tisztelatlanságnak és illetlennek kvalifikálta azt a méntseget, hogy olvasatlanul írta alá az uralkodóhoz intézett folyamodványt, mert míg ez rossz méntesség lefelé, sértő fölfelé. A ki a királyhoz szóló kérvényt olvasatlanul aláírja, az tiszteletlen az uralkodóval szemben és nem méltó arra, hogy a főrendiházban üljön. Ezek ama nézetek, melyeket legfelsőbb helyen a dologra nézve táplálnak s melyeket nem is igen titkolnak.”

Politikai hírek.

Fejvesztettség. Hogy a Szapáry kormány nem tudja mittevé legyen a parlamenti tárgyalások dolgaival mutatja az, hogy naponként tanakodik, kísérletet tesz, tanácsot kér, hogy áldatlan helyzetéből kivergődhessen, de nem sikerül semmi. Szombaton ismét minisztertanács volt. Ez alkalommal Szapáry gróf előadta, az ellenzéki pártok nem fogadták el a parlamenti szűnre vonatkozó ajánlatát. E pártthározat a kormányt — mint Bpestől írják — elszánt lépésre ragadja. Szapáry miniszterelnök már a ház keddi ülésén benyújtja a házszabályok módosításáról és a klottr behozataláról intézkedő javaslatot. Könnyű előrelátni, hogy ez intézkedés, melyhez csupán egy kétségbeesett kormányelnök nyulhat, rohamosan fogja siettetni a parlament feloszlását.

Vasuti politikánk. Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter a képviselőház szombati ülésén terjesztette elő azt a törvényjavaslatot, illetve a román kormányval létrejött egyezményt, a mely a román királlyal létesítendő vasuti összeköttetésekről s ugy az ezekre, mint a már létező csatlakozásokra vonatkozó viszonyok szabályozásáról szól. A javaslatnak indoklása kiemeli, hogy mindenekelőtt a nemzetközi forgalom megkönnyítése, de különösen a királyhágón túli országúti iparának és kereskedelmének emelése teszi szükségessé a Romániával már létező csatlakozások szaporítását. A vöröstoronyi és vulkani szorosokon átvezetendő új csatlakozások iránt a miniszter tehát a román kormányval a közös külügyminiszter közvetítésével tárgyalásokba bocsátkozott, a melyek a március 2-án kelt egyezményre vezettek. Az egyezmény három kérdésre terjeszkedik ki, u. m. a predeali állomás nemzetközi jellegének biztosítására, a magyar-román határszálen létesítendő új vasuti csatlakozásra és a mindkét országból a közös határvonal felé vezető közutak kiépítésére, illetve helyreállítására.

Hadi készülődés. Mint Belgrádból távirják, ottani politikai körökben az a hír kering, hogy a bolgár kormány feltűnően sok katonaságot koncentrált a macedón határnál. Azzal is ijesztgetik egymást az emberek, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem esseni látogatása alkalmával öt millió áru ágyukat rendelt meg Kruppnál.

A T. Ház.

Bpest, aug 1.

Mentől tovább ülészik a ház úgy látszik annál több tárgy kerül színpadra, mert a tisztelt ház ma a szokásos időn túl még másfél óráig maradt együtt. A közgazdasági javaslat részletes tárgyalásán kívül több miniszteri válasz és két újabb interpelláció volt napirenden: ezek közt különös érdeklődéssel várta a ház a miniszterelnöknek és a kereskedelmi miniszternek a német színház és az ezzel összefüggő felfolyamodás ügyében adandó válaszait. E válaszok lényeges tartalma ismeretes volt ugyan már a kormánypart tegnapi értekezletén történt bejelentések után, mindazáltal érthető kíváncsisággal várta a ház a válaszoknak teljes szövegét, különösen pedig azoknak formáját. A bejelentett interpellációk közül a Bartha Miklósé, mely a honvédelmi miniszternek lemondási szándékára vonatkozott, csak fokozta a ház érdeklődését s nap eseményei iránt.

Petrich Ferencz, Kossa Dezső és Vályi Árpád voltak ma az ellenzék szóvivői, a kik ellen Dárdai Sándor előadó próbálkozott meg küzdeni.

Délután egy óra volt, mikor az elnök a vitát félbeszakította s következtek az interpellációkra adandó miniszteri válaszok. Először Szilágyi Dezső igazságügyminiszter válaszolt Szalay Károlynak egy törvényszéki bíró ellen alkalmazott bírósági eljárás tárgyában. A választ az interpelláló képviselő is meggyűvással vette tudomásul.

Következtek a negyedik színház német színház és az ösmertes felségfolyamodvány kérdéseiben a miniszteri válaszok Kaas Ivor br. és Ugron Gábor interpellációira.

Mikor Szapáry gróf miniszterelnök felállt, az általános várakozás zúgása töltötte be a termet. Még a karzatokon is, a melyek mind tömve voltak, általános volt a mozgolódás. A miniszterelnök először Kaas Ivor bárónak a negyedik magyar színházra vonatkozó interpellációjára adta meg a választ. Azután áttért a német színház kérdésére, s azt fejtegette, hogy a főváros által a színház engedélyezése tárgyában hozott határozat megsemmisítésére a törvény értelmében mit sem tehet; majd a felségfolyamodvány és a német zengérfók dolgában hozzá intézett kérdésekre válaszolt. A miniszter a felségfolyamodvány dolgában azt válaszolta, hogy az semmiféle hatóság intézkedést nem tesz szükségessé, s a kormánynak nem lehet feladata, hogy felelősséget vállaljon magánegyének eljárásáért. Hanem e magán-eljárás elvégzésére nem volt egyetlen elítélő szava sem. Végül Ugron Gábornak válaszolt a beszélt arról, hogy Budapestben milyen kedvező a közszellem a magyarosodás dolgában.

A miniszter válasza egészben véve kedvezőtlen hatást tett a házra. Az ellenzék észrevehető visszatetszéssel hallgatta azokat a kijelentéseket, a melyekben nem volt semmi erőly, semmi önérvényes, hazafias lendület, ha nemcsak a kényelmetlen helyzetből folyó kényszerűség éreztet. Mindazáltal a szélső baloldal nyugodtan hallgatta a minisztert, csak egyszer-kétszer hangzott fel az ellentmondás zaja. A jobboldal mindvégig hideg maradt. Néha-néha felhangzott ugyan a mérsékelt helyeslés, de ugyancsak meglátszott a párton, hogy nem lelkesedik a miniszterelnök által kifejtett felfogáson.

A miniszterelnök után Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter válaszolt az e tárgyban Kaas Ivor báró által hozzátűzött interpellációra.

Ezután Kaas Ivor báró, majd meg Ugron Gábor tették meg észrevételeiket a válaszokra. A kereskedelmi miniszter kijelentéseit Kaas Ivor meglepéssel fogadta, de kifogást tett az ellen, hogy nem szólt a kereskedelem megmagyarosításáról. Ezután a miniszterelnök válaszára tért át, s hosszabban kritizálta azt, hangsúlyozva, hogy a miniszterelnök csak azért nem intézkedhetik, mert nem akar intézkedni. Valóságos elkeseredéssel szólt a miniszterelnök erélytelenségéről, s beszédének végén úgy elragadt a heve a szónokot, hogy hangja szinte elfuadt. A bal- és szélső baloldalon zajos éljenzés hangzott fel, mikor Kaas Ivor bevezette beszédét azzal, hogy a miniszter választát nem veszi tudomásul.

Hasonló élénk hatással adta elő Ugron Gábor is viszonyítását, — kimutatva először azt, hogy a miniszterelnök megfélemezett azokról a törvényekről, a melyek neki jogot adnak a színház ügyekbe való beavatkozásra; azután arról a nagy nemzetiségéről beszélt, mely a főváros magyaroságához fűződik. Nagy hatást kellett, mikor szemére lobbantotta a miniszterelnöknek, hogy szerint a kormánynak semmi köze nincsen olyan emberekhez, a kik a kormányt tüntet ki főrendi tagsággal s magas érdemjelekkel. A szélsőbaloldal élénk éljenzés közt kérte, hogy a miniszter válasza tárgyalás végett napirendre tűzessék.

Szapáry Gyula gróf újból felszólalt s észrevételeket tett a mondottakra; ekkor már használt egy kifejezést a felségfolyamodvány elítélésére, a menyenyiben azt mondta, hogy öt ember helytelen felfogása nyilvánvalóan. Ez bizony enyhe ítélet a császárhoz forduló magyar főrendiházi tagról és társairól. Kaas Ivor br. és Ugron Gábor rövid felszólalásai után a ház a kereskedelem miniszter válaszára tért.

tudomásul vette, a miniszterelnök válasza fellett husz képviselő névszerinti szavazást kért s egyuttal a szavazásnak keddre való áttételét kérte, a mit az elnök határozatképen ki is mondott.

Érdekes volt a kormánypart felsülése. Mikor a miniszterelnök válasza fölött 20 képviselő névszerinti szavazást kért a kormánypart tüntetőleg követelte azok neveit a kik névszerinti szavazást kértek. Hanem biz azt nem röstelte senki, sőt többen felálltak még és kijelentették, hogy a legnagyobb örömmel csatlakoznak a kérvényezőkhöz, mert abban nem szegyeint találnak.

Ekkor már fél háromra járt az idő s még napirenden volt a bejelentett interpellációk előterjesztése.

Wittmann János a 'kincstári telepesek ügyében interpellálta a pénzügyminisztert. Wekerle pénzügyminiszter nyomban válaszolt s a ház a választ tudomásul vette.

Ezután Bartha Miklós terjesztette elő interpellációját a Fehérvári honvédelmi miniszter lemondására vonatkozó hírek tárgyában. Bartha Miklós igen alapos szép beszédben fejtette ki azt, hogy mily viaszos dolog az, mikor a miniszter politikai kérdést csinál egy jogi kérdésből, s állását köti egy oly felfogáshoz (az Ugron-Uselac-ügyben), mely a képviselőház összes tradícióival ellenkezik.

A szélsőbaloldal által élénk helyesléssel kísért beszédje után, Szapáry gr. miniszterelnök nyomban válaszolt az interpellációra, azt mondva, hogy most nyilatkozatával nem akar prejudikálni a mentelmi bizottság határozatának, s dematálva azt, a mit senkisémet állított: hogy t. i. Fehérvári miniszter már beadta lemondását.

Bartha Miklós viszonyításában igen ügyes frappans módon használta ki a miniszterelnök nyilatkozatát a maga álláspontjának védelmére, mire a ház tudomásul vette, a választ, s az ülés d. u. fél 4 órakor véget ért.

Bartha Miklós interpellációja.

— Az Ugron-Uselac ügyben. —

A képviselőház szombati ülésén Bartha Miklós interpellációt intézett a kormányelnökhöz az Ugron-Uselac ügyben.

Interpellációját következő beszéddel vezette be:

„T. Ház!”

Tekintve az idő előrehaladását, kérdlni fogok interpellációm indoklásánál minden felesleges szót és minden színezést.

Hazánkban az immunitási jog nincsen még kodifikálva, de vannak törvényeink, melyek egyes felmerült esetek alkalmával bizonyos czinokozású szokat szolgálai eljárásunkban. Ezen törvények közül csak azokra vagyok bátor figyelmestetni a t. házat, melyek szoros összefüggésben állanak az általam felhozandó tényekkel. Így a Hármaskönyv I. részének 12. §-a védelmébe veszi az országgyűlésre menő s az onnan távozó követeket. Az 1507; XII. t. cz. így szól: „A ki az országgyűlésen valakit bántalmaz vagy annak szabadságát sérti, hűtlenségi bűnt követ el.” Az 1568; LXXXVI. t. cz. így szól: „A ki a országgyűlésen panasztételért valakit károsítani merne, hűtlenség bűnébe esettnek tekintendő.” Az 1723. évből három törvényozikünk is van, a melyeknek együttevén értelme ez: A ki az országgyűlésen levő megszabni nagyobb hatalmuskodást követ el.

Ezen lehet legnagyobb rövidséggel ismertettét törvényezikeket kiegészíti a magyar képviselőháznak 1867 november 18-án a Bösztörmenyi László-féle esetben hozott következő, szöszierint idézendő határozata. És itt különösen kikérem az igen t. ház figyelmét. (Halljuk! Halljuk!)

„A mit az országgyűlési tag mint ilyen a házban és a házon kívül mond, vagy tesz azért csak az országgyűlés és pedig annak azon háza által vonatik feleletre a melyhez tartozik.”

Minden egyes immunitási esetben csakis ezen törvényezikeket és e törvényhozási határozatot lehet zsinórmértékül venni. Már most a konkrét eset, melyet én ezen idézetekkel összekötésbe kívánok hozni, az, hogy Fiumében a magyar király látogatása alkalmával az ott állomásozó 79. oszázari és királyi gyalog seregrend legénysége talán a tisztikarból is egy pár — egyről mindenesetre tudomásunk van — a hivatalos rendőri jelentés szerint politikai tüntetésekre bocsátkozott.

Hogy a rendes katonaság politikai tüntetésektől minden jogállamban el van tiltva, azt fölsőleges még csak említeni is, természetesen találhatjuk hát mindenki, ha a hazának két tagja szóba hozta a politikai tüntetést. Ezen ügyben az Ugron-Uselac-ügyet is (en-

nek eddigi következményeit, így folytatá be-szédét:

Támadás intéztetett a képviselő immunitás ellen és a ki Fiumében hibázott, itt is hibázik. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon. Halljuk! Halljuk!) És mi történt t. ház? A magyar honvédelmi miniszter urnak minden bizalmas és nem bizalmas barátja beszél, úgy budapesti mint a bécsi hírlapok hozzák czafolatlanul, hogy a magyar honvédelmi miniszternek teljességgel nem tetszik, a hogy a fegyveres elégtételt kéri tiszt nem kapta meg a kért elégtételt. Az történt, hogy a magyar kormány egyik tagja, a helyett, hogy az illetékes hatóságoknál legalább megkísérelte volna, mert, hogy ez megtörtént volna, arról nincs tudomásom, a szigorú vizsgálat keresztül vitelét e ház folyosóján baráti és nem baráti körében keresi az elégtételt annak részére, a ki rendetlenkedett. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) Sőt a honvédelmi miniszter ur nem elégszik meg azzal, hogy egy hatáskörűt súlyosan áthágó hatónak elégtételt keres, hanem, a mint azt a lapok írják és a mint én azt a honvédelmi miniszter ur több személyes ismerősöitől tudom nem tartozkodik annak kijelentésétől sem, hogy ez ügyből magára nézve tárczakérdést csinál.

Károlyi Gábor gr.: Hála istennek, csakhogy meggy már! (Derűltetés jobbfelől.)

Bartha Miklós: És hogy ha ebben az esetben a ház mentelmi bizottsága az ő felfogásának nem szolgáltatna igazságot, ő megváltik miniszteri székétől. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.)

Íg-n sajnálom, hogy a honvédelmi miniszter ur nincsen jelen, de a legnagyobb rövidséggel így is elmondom az én felfogásomat az ő magatartásáról. (Halljuk! Halljuk!) Ha Magyarországon honvédelmi miniszter előbbre teszi az indokolatlan katonai érzékenységet, mint a parlament jogát; ha a honvédelmi miniszter ur előtt becsesebb a fegyveres erőszak, mert hiszen a párba fegyveres erőszak, mint a képviselőház szabadsága (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon); ha a honvédelmi miniszter ur ebben a házban úgy viselkedik, mint elfogult katoná és nem úgy mint böles törvényhozó és kormányzó (Igaz! Ugy van! a szélső balon), akkor az én szerez nézetem szerint igen rossz szolgálatot tesz magának a császári királyi közös hadseregnek, (Élénk helyeslés szélső baloldalon.)

Ily felfogás mellett a honvédelmi miniszter ur magával szemben fogja találni a háznak összes tradícióit s akarom hinni s remélni: összes pártjait is. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon. Zaj a jobboldalon.) En tehát azt hiszem, hogy alkotmányosan érző minisztertől pártkülönbség nélkül azt várjuk meg, hogy ott, a hol visszaélés s rendtelenség történt, orvoslást szerezzen; nem pedig azt, hogy ott, a hol visszaélés s rendtelenség történt, a visszaélésnek s rendtelenedőnek elégtételt igyekezzen szerezni. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) És én abban, ha igaz az, hogy a honvédelmi miniszter ur tárczáját kötötte e kérdés olytán megoldásához, mely az ő katonai elfoglalt felfogásának adjon igazat, az alkotmányos érzék teljes hiányát látom és ezt ezenel konstátálom. (Élénk helyeslés a szélső balon.)

Kabinetkérdést önmagára nézve kétségteletül minden miniszter, minden törvényhozási aktus alkalmával fölvetethet és ez nem tekinthető oly természetű befolyásolásnak, a mely alkotmányos szempontból megengedett hető nem volna. De akkor, mikor a ház kizárólagos jogáról, a képviselői immunitásról van szó, a mely immunitás nemcsak arra való, hogy a katonákkal, hogy a bíróságokkal, hogy a rendőrséggel szemben megvédelmeztessék a képviselői szabadságát hanem szükség esetén arra is való, hogy magával a koronával és a kormánnyal szemben is megvédelmeztessék: (Zajos helyeslés a szélső balon.) ily körülmények között azt, hogy a kormánynak egyik tagja befolyásolni igyekszik az immunitási bizottság ítéletét azzal a fenyegetéssel, hogy megváltik tárczájától, alkotmányos felfogásnak nem ismerhetem el. (Helyeslés a szélső balon.)

Éppen azért, mivel ez a nevezetes jog hazánkban még mindig kodifikálva s így minden egyes felmerült eset alkalmával az immunitási bizottságtól adott vélemény és az e vélemény alapján hozott házhatározat a jogforrás erejével és értékével bír (Ugy van! Ugy van! a szélső balon.), föltétlen szüksége van az immunitási bizottságnak és a háznak is arra, hogy hozandó határozatát a tanácskozás teljes nyugalomával hozhassa meg (Helyes a szélső balon.) Már pedig nem lehet ezt a nyugalmat elérni, akkor, ha egy miniszter a tisztán jogi kérdést igyekszik átjatszani a politikai térre (Élénk helyeslés a szélső balon.) és kabinetkérdést csinál belőle (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.). Ezek elmondása után bátor leszek a t. háznak interpellációját felolvasni. (Halljuk! Halljuk! Olvassa!)

Interpelláció a miniszterelnök urhoz.

Ismeretes tény, hogy Ugron Gábor képviselő feladatának teljesítése közben mondott bírálati szavazást s os. és kir. 73-ik gya-

logezred egyik kapitánya fegyveres elégtételre szólította fel;

köztudomásu, hogy ezen esetet a t. ház elbírálása és jelentéstétel végett a mentelmi bizottsághoz utasította.

E tények kapcsán felmerült hírek tisztázása szempontjából kérdem a miniszterelnök urat: igaz-e, hogy b. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter ur, minden tartózkodás nélkül, számos helyen kijelentette, hogy tárczájától megválnál, ha az Ugron Gábor mentelmi ügyében a mentelmi bizottság és ennek alapján a képviselőház nem az ő álláspontját fogadja el?

Ha ez igaz: vállal-e a miniszterelnök ur szolidaritást a honvédelmi miniszter ur ezen felfogásával és ezen eljárásával? (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Szapáry Gyula gr. miniszterelnök: T. ház! (Halljuk! Halljuk!) A t. ház engedelmével leszek bátor az interpellációra a választ azonnal megadni (Halljuk!) és felhasználom egyúttal az alkalmat annak kijelentésére, hogy a Fiumében történtek megvizsgálására polgári és katonai egyenlekből álló vegyes bizottság működik. Ezen bizottság jelentése alapján lesz alkalmam a t. háznak ezen esetre vonatkozó előterjesztésemet megtenni.

A t. képviselő ur által most előadott indoklásra ezen alkalommal reflektálni nem akarok, hiszen ezen ügy a mentelmi bizottsághoz utasított és én idelöttem, sőt helytelennek tartom, hogy ezen bizottság jelentésének preiudikálásak. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) és annak eljárására valamely felhasználás által esetleg eljárás gyakoroltassék. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.)

Még azon nézetemnek vagyok bátor kifejezést adni, hogy ily eseményekből töredékes kiválasztani egyes mozzanatokat és azokból következtetve, egyéni nézet alapján, indokolatlanul megrovást mondani ki, különösen oly egyén felett, a ki nem levén itt jelen, nem védekezhet magát... (Nagy zaj a szélső balon.)

Ugron Gábor: A miniszternek itt kell lenni! (Zaj.) Nekünk levonják napidijainkat, ha nem vagyunk itt! (Zaj. Halljuk! Halljuk! Előnk csenget.)

Fenyvessy Ferenc: Ne tessék Ugron Gábor képviselő urnak ebbe az ügybe avatkozni! (Zaj.)

Ugron Gábor: Ez nem a saját ügyem, ez a ház ügye! (Mozgás jobbfelől. Zaj. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Szapáry Gyula gr. miniszterelnök: ... ezt mindenesetre egyoldalú eljárásnak kell tekintenem. Különbösen a dolog érdemére nézve, t. képviselőház, kijelentem, hogy lesz alkalmam a mentelmi bizottság jelentése kapcsán, vagy a hozzáam intézett két interpellációra adandó válaszomban nézetemet a t. ház előtt kifejeztem. (Helyeslés jobbfelől.)

Egyébiránt azt válaszolom a t. képviselő urnak, hogy minden hírt, minden demondát, melyet terjesztenek, én a felelősséget el nem vállalhatom és kijelentem, hogy azon állítás, mintha Fejérváry Géza b. honvédelmi miniszter állásáról való lemondását beadta volna, alaptalan.

Bartha Miklós: Mindenekelőtt kötelességemnek tartom magam iránt és a miniszterelnök ur iránt is, — hogy tévedésben ne maradjon — állítását rektifikálni. Én azt, mint hogy ha báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter ur beadta volna lemondását, egyetlen egy szóval sem mondtam, ellenkezőleg nagyon hangsúlyoztam, hogy bizalmas és nem bizalmas barátai előtt nyilatkozott e tekintetben.

A t. miniszterelnök ur azt jelentette ki, hogy a fumei esetre vizsgálat indult meg. Kijelentésének ezt a részét megnyugvással és készséggel veszem tudomásul.

Kijelentésének van egy másik része is, melyet már nemcsak megnyugvással veszek tudomásul, hanem a mely felett kiváló örömet is fejezem ki; ez a kijelentésének azon része, hogy az interpellációhoz elmondott indoklásra azért nem tesz megjegyzéseket, — mert a kérdés a mentelmi bizottság előtt van.

A miniszterelnök ur a saját, itt elhangzó nyilatkozatával — lehet, hogy szóról-szóra nem így mondta, de az volt az értelme, nem akar a mentelmi bizottság határozatának preiudikálni. Én ezen kijelentése felett igazán lelki örömet kell, hogy kifejezzem a t. ház előtt, mert azt korrektnak és alkotmányosnak tartom a legnagyobb mértékben. (Élénk helyeslés és tetszés a szélső baloldalon.)

És minthogy a magyar honvédelmi miniszter ur többek előtt azt jelentette ki, — és ez hivatalosan megcáfoltva nincs, — hogy ő állását ahoz, hogy ez a kérdés így vagy amúgy dől-e el a mentelmi bizottságban, többé nem is kérdem, hogy szolidaritást vállal-e a miniszterelnök ur a honvédelmi miniszter urral; hanem remélem, hogy a ki ekként lett a miniszterelnök ur által megcáfoltva a házbán, levonja a következtetést. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

A ház a választ tudomásul veszi.

Nincs alku.

A 48-as kör határozata.

Az országgyűlési 48-as pártkör szombati értekezletén a miniszterelnöknek ismeretes ajánlata ügyében egyhangulag a következő határozatot hozta: „A vármegyei közigazgatás rendezéséről szóló törvényjavaslat Magyarország alkotmányát élvében és szerveiben átalakítja, a nemzeti társadalomtól a politikai hatalmat kizárólag a kormány részére foglalja le, az önkormányzatot, ennek intézményeit megsemmisíti és elérteketleníti, mi által nem javítást, hanem rombolást eredményez; ezzel szemben a nemzet és nép jogát előbb egészében, azután, bármely részleteiben, megvédelmezi, megmenteni kötelességünk és e védelmi harc folyamán a tárgyalást sem mesterségesen megnyújtani, sem mesterségesen megrovádatni nem áll a helyes törvényhozás és a lelkiismeretes népképviselőt érdekében, még kevésbé áll körünk hatalmában és jogában; e szerint a törvényjavaslat első harmincz szakaszának gyors, meghatározott időhöz kötött tárgyalását tisztán egyéni, még kevésbé kényelmi indokból a 48-as pártkör megigérhetőnek nem tartja.”

A függetlenségi párt határozata.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt Irányi Dániel elnöke alatt értekezletet tartott, a melyen a közigazgatási törvényjavaslat feletti vita további folyamán követendő magatartás fölött tanácskoztak.

Az értekezleten Irányi elnök nagy érdeklődés mellett előterjesztette, hogy tegnap a déli órákban a miniszterelnök Podmaniczky Prigyes br., Apponyi Albert gr., Ugron Gábor és az ő jelenlétében azt a közlést tette, hogy a parlamenti tárgyalások menetének rendezetebb mederben való irányítására nézve szükséges volna, ha a pártok befolyásukat érvényesítenék. E tekintetben azon indítványt teszi, hogy miután a szünet idején az ellenzéki pártok tennék meg a szükséges előkészítést, az ellenzéki pártok tennék meg a szükséges előkészítést, az ellenzéki pártok tennék meg a szükséges előkészítést.

tetben azon indítványt teszi, hogy miután a szünet idején az ellenzéki pártok tennék meg a szükséges előkészítést, az ellenzéki pártok tennék meg a szükséges előkészítést, az ellenzéki pártok tennék meg a szükséges előkészítést.

Erre szóló azon kérdést intézte a miniszterelnökhöz, hogy hát azután mi történik? A miniszterelnök kijelentette, hogy a tárgyalást azután tovább folytatnák. Szóla erre azt mondta, hogy ő már a törvényjavaslat benyújtásakor kifejezte azt a nézetét, hogy a törvényjavaslat a nemzet alkotmányát és jogait olyan súlyosan érinti és a kormány által úgy nyújtott be, hogy arról a választó közönségnek eleve tudomása sem volt; így tehát a párt kötelességének fogja ismerni a javaslat törvényerőre emelése ellen minden parlamentáris eszközt felhasználni. Kijelentette ezután, hogy ezt nyilatkozatát és többször úgy is, mint a párt az ország színe előtt kifejezte. Oly egyezkedés pedig nem bocsátkozhatik, mely a törvényjavaslatnak törvényerőre emelését segítené elő.

A maga nevében beszél, de azt hiszi, hogy a párt is így gondolkodik. Alkudozás bocsátkozni annál inkább nem lehet, mert a párt parlamentáris kötelességének gyakorlását a szünet feltételéhez nem is kötheti. Megígérte különben, hogy a kérdést a párt-értekezleten elő fogja terjeszteni. A miniszterelnök erre Apponyihoz és Ugronhoz intézett hasonló kérdéseket. Apponyi az ő ismert nézeteire hivatkozott, Ugron pedig egyszerűen arra utalt, hogy barátai elé fogja terjeszteni az ügyet.

Ezek előrebocsátásával az elnök annak a nézetének ad kifejezést, hogy ezen miniszterelnöki közlésre indokolt határozati javaslatban szükséges válaszolni és erre vonatkozólag összegezni az indokokat, a melyek a párt eddigi működésének kiinduló pontjait képezték.

Eötvös Károly azon nézetének ad kifejezést, hogy ezután egyszerűen a határozott választ tartalmazó határozati javaslatot kell fogalmazni; kifejezve először azt, hogy a párt elvi kérdésekre semmi alkuba bocsátkozni nem fog, másodsor, hogy a párt a parlamenti tárgyalások szabad menetét befolyásolni nem illetékes és nem hajlandó, harmadszor pedig, a mi a szünet kérdését illeti, annak kezdeményezése a kormányt és a többséget illeti. Ennyit kíván ezután kifejezni; az indokolt határozati javaslatot pedig majd akkorra tartaná fenn, ha a kormány eddigi útján maradvá, a parlamenti tárgyalások további erőszakoláshoz h-lyának.

A tárgyhöz szólottak Helfy Ignác, Vályi Árpád, Papp Elek, Szederkényi Nándor stb. Konstatálván mindannyi azt, hogy a párt elhatározásában lényeges eltérés nincs a két indítvány csakis formában különbözik. Az egyik ugyanis indokolni, a másik egyszerűen kategorikus modorban kívánja azt kifejezni. A szólók mindegyike kijelentette azt, hogy bármelyik indítvány fogadtatnék el, az a párt érzelmeinek teljes kifejezést ad, mely minden alkut kizárni óhajt az általa védett elvi kérdésben. Ezek után Eötvös Károly indítványa értelmében egyhangulag a következő határozati javaslat alapított meg:

„A függetlenségi és 48-as párt sarkalatos elvi kérdésben semmi egyezménybe nem bocsátkozik; a törvényhozási kérdések megvitatásának mérvére nézve a képviselők szabad elhatározására befolyást gyakorolni a párt hivatásának a parlamentárizmussal meg egyeztethetőnek nem tartja.

A mi a nyári szünet kérdését illeti, ezt a párt elvi kérdésekkel kapcsolatba hozni nem engedheti. A szünetre nézve a kezde-

ményezést a kormány és a többség feladatának tekinti.

A határozati javaslat jegyzőkönyvi kivonatban nyomban a szabadulv pártban varakozó miniszterelnökhöz küldetett el tudomásvétel végett.

Végül Meszlényi Lajos indítványozta, hogy augusztus 20-án országos népgyűlés rendezessék, melyre a megyék meghívandók lennének. Erre a nézve a párt a jövő értekezleten fog határozni.

A kamara véleménye

A német színház ügyében.

A „Bp. H.” egyik tudósítója meghallgatta a budapesti kereskedelmi és iparkamara legkiválóbb és legbefolyásosabb tagjait s valamennyien habozás nélkül jelentették ki, hogy réstől és kárthatatják Kochmeister báró megfontolatlan, érthetetlen, hazafiatlan tettét. Mindenik más-más néven nevezte a felségfolyamodás aláírását, de abban mindannyian egyetértettek, hogy a kamarának nyilatkoznia kell, még pedig minél előbb, megmutatván a közvéleménynek, hogy a hazai kereskedők és iparosok osztálya szívvel-lellekkel magyar és megveti a germanizáló törekvéseket.

A kamara tagjai közt, úgy mondották többben, szóba is került nyomban a felségfolyamodás leleplezése után, hogy Kochmeister báróval meg kellene értetniük föltétlen rosszszálusukat.

De időközben Kaas Ivor báró és Ugron Gábor képviselő megtekintett interpellációjukat s az illető kamarai tagok abban állapodtak meg, hogy mielőtt megindítanák akciójukat, megvárják a miniszterelnök, különösen pedig a kereskedelemügyi miniszter feleletét. Baros Gáborral ugyanis feltették, hogy olyan választ fog adni Kaas báró interpellációjára, mely után Kochmeister egy percig sem maradhat meg a kamara elnöki székén.

De másrészt magáról a látatlanban szignál báróval is feltették, hogy önkéntes lemondásával elégtételt szolgáltat a méltán haragvó közvéleménynek. Szóval kimélni akarát a hetvenöt éves agastyánt, a kiről szívesen elismerik, hogy hosszú életében számos szolgálatokat tett a hazai kereskedelemnek, ha nem is egészen önzetlennél és jutalmazatlanul.

Megakarták menteni a kénytelen viszávonulás szígyénétől, mert meghitt emberei, köztük leginkább Steinacker Ödön, a kamara titkára, szívfacsaró dolgokat mesélnek azokról a nagy lelki szenvedésekről a melyek éjjel-nappal gyötrik, a mióta az a szerencsétlen felségfolyamodás nyilvánosságra jutott. Még a kevésbé szentimentális emberek is meghatóttak a híresztelések s hajlandók elhinni, hogy Kochmeister báró, a ki félkézzel sem szorja a pénzt, az anyagi hozzájárulás adóját akarta csak megváltani a felségfolyamodás aláírásával s e mellett azt képzelt, hogy még jobban behizelgi magát az udvar kegyeibe, ha a vitéz hadsereg lelki jóvoltáról gondoskodik. Azt azonban senki sem hiszi el neki, hogy olvasatlanul irta alá a folyamodást.

Arra nézve tehát nincs nézeteltérés a kamara tagjai közt, hogy elnökük a legnagyobb mértékben kompromittálta diszes állását, s hogy tisztelt tovább nem viselheti.

Gondoltak már arra is, hogy rendkívüli közgyűlést hívatnak egybe, de attól tartanak, hogy akciójuk így nem lesz eléggé impozáns, mert a kamara szeptemberig szünetel s tagjainak nagy része a különböző nyaraló helyeken van szétszórva. Szóba került az a terv is, hogy nyilatkozatot bocsátanak ki

minél több aláírással s abban jelenti, hogy elnökük nem számíthat többé mukra.

Hogy melyik tervet hajtsák végre, akkor határozzák el, ha majd közönséges utnak a miniszteri nyilatkozatok s a miniszter báró meg azok után sem mutatlandóságot a lemondásra. A hogy annak nyos meghiit emberek beszéltek, ő melles nem szándékozik megválni sem a kamarai nökségtől, sem egyéb tisztségeitől, s nem fogja elkerülni a kénytelen rejtőszégyenét, a melytől pedig megakarták mélni.

A parlament sérelme.

Az Ugron-Uselac-ügyből kifolyó telmi kérdést pár nap mulva, mint már közöltük, tárgyalás alá veendi a mentelmi bizottság, annyival inkább, mert ennek a zése minden oldalról, a legfelsőbb hatkörből is sürgettetik.

Kormánykörök — mint az a megbízható forrásból értesül — akkora ják fel a kérdést, hogy miután a mentelmi bizottság az 1867-iki országgyűlés szótja a judikatura abban határozta, hogy a képviselő a képviselőházban a képviselőház által lett megbízás alapján nyilatkoztaért vagy teljesített eljárásért vagy eljárásáért felelősséget nem vonhatja, ha pedig egyéb okozatért vagy eljárásáért felelősséget ez csak a képviselőház tudtával és egylyével történhetik: ennél fogva abban a ben, hogy Uselac százados mint magának habár katonai is, Ugron Gábor képviselő elégtételt kért, mentelmi kérdés fennforog.

Az illetékes kormánykörök belátnak, hogy bármint igényeljenek is a katonai pontok a parlament ábtintető törvényközö purviadal kísérletét semmi alakba helyeselheti s más részről esetleg a mentelmi bizottságban, de a parlamentben is bizonyos fogják, hogy a mentelmi jogitnye házagos annyiban, hogy egy rész képviselő a lovagiaság czime alá rejteltulusok ellen, más részről a parlament kívüli álló egyes ember a képviselőhá ellene irányított netaláni inzultus ellen képen védve nincs.

A mentelmi bizottság tésében meg gr. Szapáry. Ssillágyi és br. Fejérváry niszterek is részt veszendek.

Anabapti sták Kolozsváron

— Új hitfelekezet alakulása. —

Ha valaki idegenből került valahonközibünk, nem egyszer feltűnt annak Kolozsváron, hogyha egy öt tagú társaságba dött, a társaságnak öt tagja öt vallás volt a hive. Ha aztán a dolognak jutatóna nézett, rájött, hogy városunkban denik vallás felekezetnek a társadalom denik osztályában van hive tekintetében ban. Nem nehéz tehát azt a következtetést levonni, hogy Kolozsvár közönsége foglalkozással birt az istenszég fogalmának különböző jobb és, újabb vallás formáival

AZ „ELLENZÉK TÁRCZAJA“.

1891 augusztus 8

Egy élet titka.

Wood asszonytól.

Az „Ellenzék“ számára fordította AMICA.

MÁSODIK RÉSZ.

I.

A munkások gyűlése.

(Folytatás.)

(23)

— Előbb kapt valakit aki el akar venni — jegyzé meg Darby Grace. Még szeretőd sem volt.

Jemina kisasszony felvetette a fejét.

— Arra nem szükséges várakoznom.

— Férfi van elég: csak annyi fáradságunkba került hogy választani kell közülük.

Mi az? — szakította félbe Dunné és a nyelvvel és szemes fóküldőjével a szobába rontva — Miről beszéltek kisasszony?

— A sztrájkról — válaszolta Jemina fél szemmel a többiekre tekintve. Fehér Márta és Ryan Judit azt mondták, hogy a Baxendalok ellene vannak.

— Ellene vannak? Milyen indiótók kell hogy legyenek! — Dunné, ez érdekes tárgy teljesen elvonva figyelmét Jemina kisasszonyról és annak a szavairól. Hát nem elég kilencz órai munka idő a férfiaknak?

— Mondok én valamit Baxendaloknak —

— majd mikor a kilencz órát megkapták, és egészen rendben s biztosan leszünk vele, akkor nyolcz órát fognak kívánni. E szabad hazában nincs olyan munkás aki megengedje hogy a nyakára töljenek.

Leányok, pompás idők lesznek azok, nem de? Lehet, hogy akkor jobban élünk,

szárnyasokat, — vadat és halakat eszünk ebédre?

Az én atyám azt mondja, hogy ő nem gondolja, hogy a gazdák engednének, ha az emberek sztrájkolnak — jegyzé meg Darby Grace.

— Természetes, hogy nem engednek — kényszerítve nem lesznek reá — viszonzá Dunné gunyosan. Csak, hogy kénytelenek lesznek azt tenni.

Darby Grace, ne légy bolond!

E pillanatban Cheek Lotti rohant be, kinek majd nem olyan pergő nyelve volt mint Dunnének.

— Találjátok ki mi az újság! — kiáltá lihegre. Ma este a körművesek korcsmájának a nagy szobájában gyűlést tartanak az emberek most láttam őket bemenni. Azt hiszem hogy a sztrájkról beszélnek.

— Ugyan miről beszélnek egyébről? — viszonzá Dunné. — Szeretném ha én volnék egyik közülük! Én nyolcz órai doly időt követelnék kilencz helyett, igen én. És ők is azt tennék ha igazi férfiak volnának.

Dunné üres szobájának beszélt, a leányok mind kifutottak az utcára, a Qualné ruhájának a szövétét közelebb való érintkezésbe hagyva a poros padzattal mint, a hogy annak javára válhatott.

A munkások mozgalmá mind ez ideig lappogva terjedt, de most felszínre tört.

Cheek Lottinó következtetése helyes volt: az esteli gyűlés a sztrájkra vonatkozott.

Gyorsan intézték el napközben; egészen szabály ellenes dolog volt s csak Hunter ur alkalmazottjai vettek részt benne.

Nem a mindennapi dolgozó ruhájában hanem sarkig erő barna kabátban egy szakadással a háta közepén, s szelelő lyukakkal a könyvein, elsőnek lépett be az ki a gyűlés összehívásának az intézője volt. Shuck

Sámuel volt ezen férfi: de akit Sunyi Samu név alatt ösmertek jobban. Samu és a jollét sehogy sem tudtak egy hajóban evezni. Ő azok közé tartozott, kik szeretnek a föld szíráján élni, de sokkal lustábbak mint hogy az ő részükről megdolgozzanak.

Mindenki csudálkozott rajta, hogy mind ez ideig miképen tudta magát és nagy családját fentartani, s a dolgozó házába való jutástól megóvni. — Megbánsai rohaibaiban sikerült neki magát vagy az egyik vagy a másik Hunter testvérek udvarába ismét felvételni: de már megunták őket.

A körművesek korcsmájának a szobája meglehetően tágas volt és Samu a főhelyet foglalta el benne.

Nos kezdé Samu, midőn a társaság össegyűlt, s pipákkal és serek kancsákkal volt ellátva egy-é hallgatók, hogy az a cég nem akarja a munka időt leszállítani, tehát az emberek elhatározták sztrájkolni. És most egy kérdésem van hozzátok. Mit gondoltok több erő van-e egy emberben, mint néhány tuczetben?

Néhányan nevettek s azt mondták „több van a tuczetben.”

Nagyon jól van folytatá Samu, kinek nyelve simább volt az olajnál és aki bizonyos szónoki tehetséggel s némi tanultsággal birt, midőn azokat érvényesíteni akarta. Ugy hát azt ajánlom nektek, és arra sürgetlek benneteket, hogy azokkal az emberekkel közösbütyet csináljatok nem vagyunk vele kénytelenek hogy mindnyájan ugyan egy időben sztrájkoljunk, jobb lesz ha nem úgy teszünk csak fokozatosan. — Hadd sztrájkoljon mindn czég a fővárosban mindenki a maga kijelölt idejében folytatá hangját felemelve.

Mi magunkért saját jogainkért feleségünkért, és gyermekünkért álljunk fel.

Ha egyetlme közösbütyet csinálunk, úgy a gazdákat leverjük és feltételeket szabunk nekik.

Hurrah! hiáltá Ryan Pat.

Hurrah! ismétlék többen.

Egy öreg ember, Fehér Ábelnek az atyja kit rendesen az öreg Fehérnek neveztek egy dologtalan agastyán, kinek a fia kályhája szegleténél volt főhelye, előre hajolt s remegő de tisztán érthető hangon beszélni kezdett.

— Shuck Samu — mondá — tudsz e esetet rá, hogy a sztrájkok valaha valamijót tettek volna, akár az embereknek akár a gazdáknak?

Barátaim folytatá, tisztos ősz fejét a gyülekezet felé fordítva a nyolczvanadik esztendőmet taposom, s e nyolczvan esztendő alatt sok tapasztalást szereztem. A sztrájkok sok gazdát tönkre tettek vagyonilag, de a munkásokat egészen testestől lelkestől és vagyonilag tönkre tették.

— Hó, hó, kiáltá Shuck Samu ki a félbeszakítást rossz neven vette. Öreg mielőtt tovább menne, mondja meg nekünk, hogy az angol munkásokat lehet e kényszeríteni?

— Nem lehet — válaszolta az öreg ember, hangját felemelve. De Shuck Samu talán te is meg mondd nekem, ha vajjon a gazdákat lehet-e kényszeríteni?

— Ugy tudom hogy igen — válaszolta Samu gunyosan. Én hallottam olyan sztrájkokról, midőn a gazdákat addig kényszerítették, míg az emberek meg kapták azt amiért felkeltek.

— És azáltal végpusztulást hoztak a saját fejükre — viszonzá az öreg a fejét rázva. Shuck Samu, hallottál valaha a kizárásról?

— Igen, igen — szolt közbe a esendes természetű és tisztességes Darby Róbert. Sanyi Samu, hallottál-e valaha arról?

Sunyi Samu morgott.

Csak engedjétek a gazdáknak, a kizárást megpróbálni: ha mernék azt tenni. Az emberek kitartók lennének mind haláláig.

— És halál lesz a vége soknak!

— Én ma este a fiam karjára támaszkodtam le hozzátok, és a ti javatokért fogok nem a magam javáért. A ti korotokban is úgy gondolkodtam mint némelyek ittek; de a tapasztalás megtanított. Már akár így, akár úgy, nem sok idő a hátra; és keveset csinálók belőle ha a mi által okozott éhségtől pusztulok el vagy.

— Éhségtől! mondá Sunyi Samu fondáros hangon.

— Igen, éhségtől volt a nyugodt lasz. A sztrájkok soha sem hoztak megmoruságnál egyebet az emberekre. Arra lek benneteket, ne engedjétek magatokat ultra vezetetni. Az én hangom gyenge azt gondolom, hogy az urnak tetszik a dolgokat az öregem előtt világosan látni, s majd nem látnoki tehetséggel meg őket; és én csak azt tehettem, ide jöjtek, és arra kérjelek benneteket, maradjatok az igaz és egyenes úton. Nygyen nektek semmi közöttük a sztrájkok tartásotok magatoktól mint valami gondot.

— Mi hasznunk van abban ha hallgatunk? — kiáltá Sunyi Samu indulasan. Ő már a második gyermekkorában.

— Barátain, hát én reám hallgass — szólalt fel Qual Péter; rólam nem írt még azt mondan.

— Én nem szándékoztam ide jönni, azt gyanítani lehet; de midőn tudtam, hogy közöltetek annyian a Sunyi Samu szédére hallgattok, azt gondoltam, hogy szándékomat megváltoztatni, és eljövni a szék, s megmondani, hogy mi a vélemény a sztrájkokról.

(Folyt. köv.)

És fogékonyasággal bír, úgy látszik most is.

Mert most ujabban egy új hitfelekezet kezd hódítani és hívekre találni mind intelligens osztálynál, mind a külvárosi községek körében.

Ennek az új hitfelekezethez a czime „anabaptizmus” — újból keresztelés.

Az üdvözlésre vezető utnak azt tartja, hogy a hívő fedezze fel, hogy eddig tévelygett és a felfedezése nyomán szakadatlan ajándékokkal, büntől való tartózkodással haladjon, mint újja született ember, az igazság elnyerésére.

Máskülönben az anabaptistáknak elvtük: nemcsak folytonosan olvasni és tanulni a bibliát, hanem azt ismerni apró részleteiben és annak utmutatását követni hűen, betű szerint.

Ennek megfelelőleg, miután a hívő az előbb elmondottak szerint újja születik, s a hitben megerősödik, teljesen víz alá merítésre kerül, és a keresztség után az anabaptizmus keresztelést Szent János a Jordán vizében megkeresztel.

Istenhez való fohászaik alkalmával a katolikusoknál szokásos térdelésnél is tovább mennek, letérdelve arcra borulnak, a hogy Krisztus imádkozott volt annak idején az ő szent atyjához.

A vasárnapot nemcsak félig meddig ünneplik meg, a hogy Baross az új törvény nyomán a viszonyok szerint különbözőképen elrendelte, hanem megünnepelik egészen pihenésre és szent dolgokkal való foglalkozásra használván fel az egész napot.

Egyéb iránt egyáltalában nem helyezkednek ellentétben az állam törvényekkel, hanem ott, ahol az állam egy vagy más dolog felett rendelkezik, a vallás ügye alatt való minden kifogás nélkül teljesítik rendelkezését, mert erre hasonlóképpen találunk a bibliai utasítását.

Igy aztán nem is jönnek ők ellentétbe az állami törvényekkel, mint jönnek pl. a náciannok s talán ennek kifolyása az, hogy a kormány e vallás gyakorlására engedélyt nyújtott és a fővárosban már a nyolczéves kor elején imaházuk volt a dohányutca és a kasinói-utca sarkán, melyet ujabban társasági, céljuknak megfelelően épített kápolnával cseréltek fel. E kápolna előreszén az elhelyezve a keresztségre szükséges vízmedence is, melybe a keresztszándó, miután hitében megerősödött, újjászületett, a biblia szerint előírt módon alámerítik.

A fővárosi egyháznak Mayer műasztalos a fő elnöke.

Okvetlen meg kell, hogy mondjuk még azt is, hogy e hitfelekezet a tudást kizárólag a bibliából, a magyarázathoz szükséges érkezői erőt pedig a szívből meríteni rendelték, sulyt helyez arra, hogy isteni sugallat által a vallásos ihlettség fejtegyesse a szentírás egyes pontjait és nem kizárólag a forma szerint erre kiképzett és felszentelt papok. E princípiumnál fogva a hívek felvilágosítottak s szent beszédek tartása által a bibliát és ugyancsak szíveik szerint mondanak elől fohászt, a kinek isten mikit s tudni, érteni és érezni engedte.

És most a nélkül, hogy a vallásformára több részletet mondanánk, beszámolunk a tegnapi tartott isteni tisztelettel.

A külváros népe, a külközpontjában, csaknem a vármál 114. szám alatt a Szász András házánál tartja ünnepi ajátosságait az anabaptista vallásban. Tegnapi reggel 8 órakor a hívők nagy része együtt volt. Az ajátosság az elég tágas szalmafedélű cstrben tartatik, melytől vékony deszkával választja el az istálló, melyben tehének vannak bekötve.

A csűr közepén tágas asztal megrakva biblikával és más szent könyvekkel; körülötte zöldre festett padok, ezek háta megett két sor pad, melyen nők, férfiak, serdülő ifjak, leányok, gyerekek, jobbra mind a külvárosokból, számszerint harmincznyolczan (mely szám a külvárosban lakó híveknek talán egy harmadát teszi ki) foglalt helyet.

Férfiak, nők, kalapjaikat, napernyőiket szerteszét a deszkalapra erősített szegreken akasztván, elhelyezkedtek.

A belvérosból is képviselve volt két ur: Rothmayer és társa, az angol biblia társaság Óvárban lakó bizományosai.

Az egyházi szertartás Szabó István földész prédikációjával vette kezdetét.

Szabó a biblikából vett fel egyes tételeket s ugyancsak a biblia más tételeire való rámutatásával világította meg. A benyomást, melyet beszéde reánk tett, kedvező. Egyszerűen, minden sallang, minden czikornyá nélkül magyarázta a szent könyv mondatait, beszéde teljesen hozzá illett a hallgatóság értelmi köréhez. Egy és három negyed óráig tartott.

Prédikációját zsoltár éneklése követte.

Ennek végeztével ima következett, melyet valamennyien térdelve arcra borulva mondtak magukban. Keresztet azonban katolikus szokás szerint nem vetettek.

Az imát Muntján asztalos segéd tartotta, ki a budapesti anabaptista egyházban szerette ismereteit az egyházi szertartás körülr. Ez ima alatt a legmélyebb áhitat ömlött el minden arcra. A nők egy része könyözött a fohász alatt, a melyet istenhez intéztek. Muntján után Szász András külvárosi földész tartott ismét egy könyörgést erre a hívek felálltak és ismét énekeltek.

Az ének végeztével Muntján az „anti Krisztus lényegéről” tartott tájékoztató felolvasást. Beszédébe bele szőtte a teremést, az állatok keletkezését az első tőljából a tudóság elmélete szerint, szökött a szocialistákról, az égiől, a földről „Sekspira” mondásairól és sok mindenről a melyek vonatkoztak arra, hogy a világi hivalkodásról azoknak a kik újja születnek, le kell mondanok, hogy az isten parancsát és a szentírás utmutatásait követhessék. Rámutatott, hogy az anti Krisztus tanainak a lényege ellentétben áll Krisztus tanával, isten házának szaporitása helyett a színházakat emeli és azokat tölti meg közönséggel.

Beszédének végeztével a forma szerű isten tiszteletnek d. e. fél 11 órakor vége volt; a biblia társulat bizományosa Rothmayer tájékoztató füzetet osztott ki a hívek között s társával együtt barátságos kézzorítások és köszönetek után elhagyta az ajátosság színhelyét.

A hívek azután is együtt maradtak a csűrben. Egy része gyakorolta magát az egyházi énekekben a másik rész pedig kisebb csoportokra oszolta beszélte meg a szent írás egyes mozzanatait. Így tartott ez déli 12 óráig. Délután az ajátosság ismétlődött a már előbb leírt részletekkel.

A hívek arcán a vallás iránti rajongás, beszédükből az ajátosságok, jó cselekedetek iránti tulbuzgóság tükröződik vissza. A hívek valamennyienek biblia van a kezében s minden szabad idejét pihenő óráját ennek olvasására használja.

Az óvárban hasonlóképpen tartatnak isteni tiszteletek az angol biblia raktár helyiségeiben, hol háromnum mellett énekel a szolozsmákat szobát este és vasárnap délutánonként. Ezeket az isteni tiszteleteket városunk intelligens osztályából látogatják. Vanak közöttük előkelő hűlgyek és egy államvasuti tisztviselő is.

A hívők nagyobb része azonban német ajku, miért is az istentiszteletek is német nyelven tartatnak többnyire; gyakran azonban magyarul is folynak az isten tiszteletek. Ugyancsak e helyen részesülnek kiképzésben gyerekek és felnőttek is az anabaptizmus tanáiból.

Az anabaptizmus 3 vallás Kolozsvárra való beültetése régibb keletti. Több éve, hogy az Óvárban tartatnak ilyenmő isten tiszteletek.

A külvárosban való meggyökeresedésnek is elmult már egy éve. Figyelemmel kísértük ezt kezdet óta, azonban nem szököttunk róla eddig azért, mert be akartuk várni az időt, mely megmutatja, hogy a dolog elalszik-e vagy fejlődni fog. Meggyőződöttünk végre, hogy a hívők száma szaporodik, a vallás terjedőben van ez idők szerint.

Czélba van véve rendszeres ima ház létesítése keresztelel medencével, a víz alá merítésre. Ennek létesítése után foganatba veszik az újból keresztelést.

Tervebe van véve továbbá az, hogy két ifjat, Muntját és egy másikat Hamburgba külddnek magasabb kiképzetésre, kik főleg a nyelvnek eltanulása után az egyháznak misszionáriusi szolgálatokat fognak teljesíteni. Szerintük ez a vallás el van terjedve Amerikában, Európában több országában s több száza menő misszionáriusaiak buzgógn terjesztik azt a földteke különböző pontjain.

Egy tekintélyes állásu kolozsvári lelkész nem jósló jövőt ennek a kolozsvári mozgalomnak; szerinte az anabaptizmus annyira nyers és annyira betűszerinti formában igyekszik a bibliát követni, a mely a haladás, a kor szellemével ellenkezik, hogy külföldön is a mily rohamos fejlődésnek indult kezdetben ép úgy kezd hanyatlani és vissza fejlődni.

A magunk részéről anélkül, hogy mellette, vagy ellene szót tennénk, a rámutatást szükségesnek azért tartottuk, hogy az egyházak tudomást szerezenek róla s menyiben érdekükben állónak tartják, kísérik figyelemmel a mozgalmakat.

A tegnapi istentisztelet alkalmával szerzett benyomásokról kifolyólag annyit megemlítettünk, hogy a külvárosi nép nyitottan

lái foglalkozása minden esetre üdvösebb cselekedet a korcsmaasztal és kártyajáték nál vagy egyéb duhajkodó időtöltéseknek.

A koronkint kiosztott tájékoztató füzetek szökönek az új hitvallás elveiről, „két meghitt barát közötti párbeszéd az újja születésről. Krisztus a népnek pásztora és mi vagyunk a juhok,” Isten iránti takarékság; miért kell olvasnom a bibliát stb. stb. 4-20 oldalra terjedő könnyű olvasmányokból állanak.

Szemlélt.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 3.

— **Színház.** Tegnapi „Két huszár és egy bakancsos” című népies színmű került előadásra két vendéggel. Egyik érdemes vendége volt a színháznak a közönség régi ismerőse és máig is kedvelt komikusunk Kassai Vidor, a másik a népszínház vezető énekes: Hunyady József. A közönség mindkét vendéget rokonszenvvel fogadta s a Kassai páratlan bulvárszékjén sokat mulatott. A vendégek mellett Szentgyörgyi István aratott tapost és tetszést egyaránt. — Holnap, kedden: „Böregőre,” Strauss szép zenéjű operette-je kerül színre, a lehető legjobb kiosztásban, ami előre is biztosítja az előadás jó sikerét. A darabnak különben is haladatos szerepei a legjobb kezekben vannak. Frank fogházigazgató: Kassai Vidor, Rosalinda Posfay Ella, Alfréd, tenorista Zajonghy, Eisensstein Megyeri, Froesch, börtönőr Szathmáry Árpád stb.

— **Eljegyzés.** Dr. Balogh Vendel tart honvéd főhadnagy tekintélyes fiatal ügyvéd, ki Kolozsvár társadalmi életében mint tüzőlt osztály parancsnok s mint K. A. C. választmányi tag sokoldalú sikeres munkát végzett pár év előtt, közelebből eljegyezte Vertán Katinka kisasszonyt, Vertán Endre kézdívásárhelyi pénzügyigazgatósági tisztviselő bájos és művelt leányát. — A fiatal jegyeseknek Kolozsvárról is őszintén gratulál sok ismerőse.

— **Lépfene a kolozsvári Károlina kórházban.** Egy borzasztó betegedési eset merült fel a Károlina kórházban a napokban. Ez a betegség a ritkábbak közé tartozik, többnyire az állatoktól támadja meg, melyek között borzasztó pusztítást visz véghez. Az állatokról elragad az emberre is és pár nap alatt borzasztó kínok között kiszöved az, a kin kiűzték, ha a baj kezdetén fel nem ismerik az orvosok s elejét nem vehetik. Egy mészáros legény került a napokban a Károlina kórházba, kinek arcán egy kis pattanás volt s ki óriási lázban szenvedett. Az arcán levő kelés másnap reggel 4 kr. nagyságra fejlődött. Az orvosok behatóbb vizsgálat után megállapították, hogy a beteg arcát a lépfene támadta meg. A baj hiteles megállapítására nézve nyomban megkezdették az egyetemi kórtani intézet főnökét dr. Lőthe tanárt is, a ki hasonlóképp konstátálta, hogy a hirtelen elmérgesedett kelés lépfene. Az elterjedt szökö azonnal kivágták, a sebet gondosan kigézték s ma már a láza csilapult és a veszélyen túl van a fiatal mészáros, a ki ha idejében a kórházba be nem megy, áldozata lett volna e borzasztó betegségnek.

— **A népiünnep,** mely aug. 9-én fog megtartani, gazdag programmal készül. A népiünnep kerékárp felvonulások, magyarkorlatok, népjátékok, csolnakázás és sok érdekes egyéb pontok is lesznek. Maga az esti ünnepély egyedül megfogja érdemelni a megtekintést. Velezenzi éj lesz a tavon énekel és jubilaris tűzijátékkal, a melyet a kolozsvári tűzművészöl ember még nem látott. A népiünnep vezetésére Illing Sándor a K. A. C. kiváló tehetségű titkára és pénztárnoka és Gidófalvi Jancsó Lajos a club nagyszorgalmu választmányi tagja nyertek meg, kik odaadó buzgalommal működnek a siker elérésére.

— **Két angol művészöl** érkezik erdélyi tanulmányutjából közelebből, még e hó elején Kolozsvárra. A két művészöl Miss Margaret Fletcher és Rose Le Quenne tanulmányutat tesznek bérczes hazarészükben és Kolozsvárra Kalotaszegről érkeznek. Ut programjukat az erdélyi részekre gr. Eszterházy Kálmán, az Erd. Múzeum egyet elnöke állította össze és Bpestől Szádeczky Gyula tanár kíséri a két művészöl.

— **Harang próbát** fog tartani folyó hó 4-én a déli harangozás után, a kolozsvári önkéntes tüzőlt egyet parancsnoksága, a tüzőlt örtoronyba Walser czég által felállított új haranggal, melyen az első próba után javítás történt.

— **A kolozsvári kerékpáros egyet** tagjai tegnapi kolozsi sósfürdőre társas kirándulást rendeztek, melyen a kerékpárosok szép számban vettek részt.

— **Verekedés a hostátban.** Jakab M. Szabós Berek utca 1 sz. a panaszt tették a rendőrségnek, hogy öt megverték fejét behasították. A rendőri örjárat este fél 10 órakor kisérván körülbelül 20-35 duhajkodó vereskedő legény kísért be

— **A szépitöl-egylet** javára egy forintot nyugtáikat kiváltották: Alth Ottó, Balázs Márton, Czene Gyula, Dali Mihály, Feszt Antal, Gergely Márton. Az egyetöl választmánya a nemesszívű adakozóknak halás köszönetét nyilvánítja.

— **Ballet.** Az aug. 8-án tartandó műkedvelői színi előadásnak műsorát a következőkben közöljük: Fantasia A szép cigányleány, regényes ballet 3 felvonásban összeállította és betanította Faludi Vilmos balletmester. Zenéjét összeállította Müller Károly. A darabban előforduló látványosságok és tánczok a következők: I. felv. — A szököttetés. Le garde samuse (introduction) lejt 8 k. a Szerencse szolgálk táncza. Pas de trois (gran Mazur). La Gitanna (solo). Champagne (galop) lejt 8 k. a II-dik felvonás. A cigány tanayán és menekülés a léghajón. Pas de Trois (grand potporie). Czigány táncz lejt 8 k. a. Paraplie (polka) lejt 12 k. a. Naeh Groswarden lejt 4 fu. III-dik felv. Tündér oroslány Fantasia (adagiv) lejt 8 k. a. Nefejeles (keringő) lejt 12 k. a. Pas du dik (solo) lejt két kis tündér. Záróadál Aphoteozis. Arany tüz esővel.

— **Blaumontag.** Ma délelött a téglagyárban a munkások verekedni kezdtek és a munkát megtagadták, a mi nehezen ment volna különben is a mámoros főnök a vasárnapi munkaszünet után. E helyett a kardosfalvi sörházba mentek élvezni, mert ocsón 17 kr. mérik a sört. A tanácsházból gyalog és lovas rendőrököt küldöttek ki, a rendetlenkedő munkások csillapítására.

— **Az iparos ifjak társulata** tegnapi sikerült kirándulást tartott a Hója nevű erdőben. Igen számos család rándult ki, kik külön, külön egy társasággal alakulva a gyepen üttöttek táborot. A táncz helyiségül használt tért vastag por lepté el úgy annyira hogy közelében tartózkodni is nagy feladat volt. Daczára ennek a négyeseket mégis 120 pár tánczolta, a mi legjobb bizonyítéka az anyagi sikernek a kedélyes mulatság, melynek az időjárás is kedvezett, késő éjig tartott.

— **Nyilvános hála.** Tíz év alatt a vizaknai honvéd-emlék feliratról az aranyozást az idő mostohasága, — de oly kivált a semmit sem kímélő sóselegöl letörülvéen, — de a felirat könnyebb olvashatósága szempontjából az emléket szakadatlanul látogató átmenő utasok, fűrdővendégek s mindnyujuk hő ohajja lett, az újból aranyoztatást eszközölni. — E czélra áldozni siettek: Dr. Korber Endréné 2 frt, Nagy Iván 1 frt, Szentkötlnai Biró Józsefné 1 frt, dr. Biró József 2 frt, Borosnyai István 2 frt, Zeidler Márton 2 frt, Péchy H. 20 kr, Kellner Frigyesné 30 kr, Zhorsky Jozefina 50 kr, Zeigler Károlyné 1 frt, Haydecker Oszkár 3 frt. Egy régi honvéd (Maurer Béla) 3 frt, B. E. 2 frt, Váczy István 50 kr. A fenirt derék hazafiak és lelkes honleányoknak (B. E. kivételével) 1849. febr. 4-én Vizaknán elvért 349 honvéd nevében a legmeglebbebb hálás köszönetet nyilvánított, s mások is felkeretnek ezen „adott igen szép példa követésére!... Mely alkalommal, legyen szabad halás érzelemmel megemlékezni: nagyszebeni kertész Koskovics Sándorról is, ki a mult évben oly csodálatosan feljöött hat honvéd közös sírját, minden diét nélkül virágokkal az időn beültette, s azt minden évben a mig él, eszközölni ígérte. — E derék és szakértelemmel bíró kertész, megérdemli, — hogy átalunk is egyes földirtokosoknak, stb. gyümölcs és díszkertek készítésénél szives pártfogásba ajánlatsseki Szentkötlnai Bakk Endre.

— **Halálozás.** Szathmáry Ákóst, a kolozsvári ev. ref. főiskola tanárát sulyos vesztéség ért. Édes anyja Simon Lajosné szül. Galister Zsófia tegnapi előtt Deesen hosszas szenvedés után meghalt. A kitűnő asszony halála széles körben keltett mély részvétet: Halálát férje Simon Lajos orvos négy gyermeke és rokonok gyászolják.

— **Kossuth-ünnepély.** Makón augusztus 25-én fogják leleplezni nagy ünneplenségek között. Kossuth Lajos, a város díszpolgárának arczképét. Az ünnepélyre vendéglül meghívták: Helfy Ignác, Ugron Gábor, Wasmer Adolf, Szél Ákos és Justh Gyula országgyűlési képviselőket. Az ünnepély napján, reggel istentisztelet lesz, délelött 10 órakor pedig a városház nagytermében díszközgyűlés, melyen Bakos Ferencz főjegyző ünnepi beszéde után leleplezik az arczképet. Délután 1 órakor nagy díszbeöltözés a „Nemzeti” vendéglő udvarán.

— **Pályázatok.** A mvásárhelyi törvényszéknek díjas gyakornoki állásra. — A szamosujvári adóhivatalnál gyakornoki állásra.

— **Névváltoztatás.** Három dicő szentmártoni Schwarz, névszerint Móricz, Ignác és Lajos, a vezetek névét belügyminiszteri engedéllyel „Feketé”-re változtatta.

— **A nagy-szeben vöröstoronyi** helyi érdekű vasut engedély okmányaszövegének szó szerinti közlését a hivatalos lap mai száma megkezdte.

— **A homorodli fürdőn** a vendégek száma jelenleg 268. E kitűnő hatású gyógyfürdő évről évre nagyobb látogatottságnak örvend.

— **A székely-udvarhelyi gymnásium** helyiségét egészen újból építették a modern igényeknek megfelelőleg, a gymnasiumi tantermek mellé nyári torna helyiséget és téli tornacsarnokot rendeztek be. Mindkét helyiség a testi nevelés fejlődött igényeinek van tervezve és a legjobb szerekkel berendezve. A testgyakorló helyiségek tervét, berendezését, a szerek megválasztását, elrendezését Albert Károly kúntörnő vezetői Kolozsvárra hozták.

vári tornatanár intézte. A vas torna szorok pedig Kiss Ernő kolozsvári főtörő czég üzletéből kerültek ki.

— **Vásár engedélyt adott** Szolnok-Doboka megye Magyar-Lápos községnek a kereskedelemügyi miniszter arra nézve, hogy az országos vásár ez évben sept. 26 helyett sept. 28-án tartassék meg.

— **Az 1848-49-ki szabadságharc** emlékek kiállításának rendezői több értékes festményt rendeltek meg oly czélból, hogy azokat a becsebb s értékebb tárgyakat beküldő kiállítók közt díjak gyanánt osszák ki a kiállítás befejeztével. E festmények közt Kollarzkn két, igen sikerültnek mondható, képe van. Az egyiknek a Kossuth czeleldi beszédjét hallgató nagy közönséget látjuk, hogy mily lelkesedéssel és (a képen jól kifejezett) áhítattal vették őt körül a derék alföldi magyarok. Az előtérben állók közül többen leborulva hallgatják Kossuthot. E kép párja azt a hires jelenetet ábrázolja, mikor Kossuth czeleldi beszéde után másnap több ezer (minden fegyvert fogható) ember lelkesedve indul Pest felé kaszkálva, fejszékkel és ajkukon a Kossuth dallal. Azt állítják, hogy itt hangzott föl először a mi kedves notánk, hogy: „Kossuth Lajos azt izen-te” Szerzőjét ma sem tudjuk. E képen kívül életnagyságu Kossuth mellképét olajba festve is kapnak mindama kiállítók a kik nagyobb számu vagy a kik egyes de igen érdekes dolgokat küldenek. A többi kiállító is kap életnagyságu fénykép imitációt Kossuth képéből. Minden kiállítás az 1848-49-ki szabadságharci kiállítás rendezőinek Budapestre a fővárosi vígadóra cizmenző.

— **Vasuti balesetek elhárítása.** A saint-mandei borzasztó vasuti szerencsétlenség következtében Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter azonnal megtett minden intézkedést, hogy hasonló szerencsétlenségek a magyar államvasutak hálózatan lehetőleg elkerültsenek és mihielt a katasztrófa híre hozzánk érkezett, rögtön elrendelte, hogy a magyar államvasutak igazgatósága vizsgálja meg azt az újabb találmányu önműködő jelzőkészüléket, mely főleg az összeütközésből származó szerencsétlenségeket van hivatva elhárítani ott, hol az optikai jelző készülékek vagy nem vehetők ki tisztán vagy hibásan vannak beállítva.

— **A román trónörököséről** az a legújabb hír, hogy nem tér vissza Bukarestbe hanem Jassyban lesz állandó lakása. Moldova fővárosában már keresnek is számára alkalmas palotát és melléje külön katonai és polgári személyzetet adnak. Hir szerint Károly király 250,000 frankot ad magánpénztárából a trónörökös háztartásához.

— **A Kochin gyógyhatásáról.** A „Deutschen Medicinischen Wochenschrift” legutóbb megjelent füzetében dr. Thau Alfréd düsseldorfi orvos érdekes jelentést közöl arról az esetről hogy Eishauer Mihály nevű férfit tuberkolissal kombinált agytuberkulosisból a Kochinall teljesen meggyógyította. Az említett orvos azt állítja, hogy betegői 40 százaléknál teljes felgyógyulást 45 százaléknál pedig határozott javulást ért el.

KÖZGAZDASÁG.

— **A „Mutual” életbiztosító társaság** a magy. kir. kuria által helyben hagyott czégbejegyzés alapján megkezdette magyarországi tevékenységét. Magyarország számára külön igazgatósága van e társaságnak, mely tőke és forgalom dolgában a világ legnagyobb szabásu vállalatai közé tartozik. A „Mutual” keres felszázad óta áll fenn, s jelenlegi pénzalapja nem kevesebb, mint 367 és nyolczszáz millió forint, mely összeg nagysága még Amerikában, az óriási vállalatok hazájában is, szokatlan. Így pl. a világ legdagdagabb bankintézete, az angol bank, összes vagyona körülbelül 150 millió forinttal kisebb a „Mutual” pénzalapjánál. Newyork államban a biztosító társaságok szököri állami felügyelet alatt állnak; külön biztosításiügyi minisztériuma van az államnak s ez a főhatóság hitelesítette a „Mutual”-ra vonatkozó, következő adatokat: A mult 1890-ki évben, tehát egyetlenegy esztendő lefolyása alatt, a „Mutual”-nál 402 és fél millióra rugó új biztosításokat kötöttek, s ezzel együtt a „Mutual” összes biztosítási állománya ez év január 1-én 1595 millió és 567,163 forintot tett ki. A „Mutual” mult évi bevétele 87 és fél millió forint volt. Erthetővé lesz az öszszetek ily módon való felszaporodása, ha pl. megtudjuk, hogy egyetlen ember, a newyorki osztrák-magyar főkonzul, Havenmeyer A. Tivadar ur, midőn saját magát és családja négy tagját a „Mutual”-nál biztosította, egyszeri díj fejében másfél millió forintot fizetett a „Mutual” pénztárába, a mi mindenesetre ez intézet teljes bizbösságára vall. Különösen megjegyzendő, hogy a „Mutual” nem részvénytársaság, hanem tisztán a kölcsönösség elvén alapuló vállalat. Az óriási forgalmi tőkének megfelelő tekintélyes nyereség maguk a biztosítottak közt osztatik fel, kik ekképp szinte tulajdonostársai a vállalatnak. Ilyeténképp a társaság fenállása óta nem kevesebb, mint 210 millió forintot kaptak a biztosított személyek biztosítási összegeiken felül, tisztán üzleti nyereség czimén. Az igazgatóság helyisége Budapestben, bécsi-utczában 5. szám alatt van.

Felölő szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadatalajdonos:

BARTHA MIKLÓS.

741. (1-

Iskola Alapítvány - Kolozsvár Könyvtár Emlék Könyvnyomdája Kolozsvárt, belkőzer-utca 33. szán.